

ROZMAITOŚCI.

Dnia 26. Kwietnia.

N^{er} 17.

Roku 1854.

ZŁOTY KLUCZYK

z francuzkiego, P. Oktawa Feuillet.

(Dalszy ciąg. Ob. N. 16. Rozm.)

Zuzanna.

Dość zem wcale niepojmowała tego, a tak byłam zmieszana, że chcąc mnie uspokoić, ujęłaś moje obydwie ręce mówiąc: Niema w tém nic złego moje dziecię; ale czyliż można wiedzieć, jak mu na imię? Czy brunet? czy blondyn? czy królewicz jaki?... Niebył on królewiczem, Jeannetto, i nie miał jeszcze nazwiska: niekochałam się w nikim... a jednak byłam zakochana. Sama siebie już niepoznałam. Nie znajdowałam w niczém przyjemności, tylko w samotności i w smutku. Wstydziałam się iż byłam podobną do owych nudnych bohaterek romansów, które nas przy czytaniu wieczorném tak często pobudzały do śmiechu. Jednak poddawałam się temu urokowi, — który mnie upokarzał, ale którym byłam upojona. — Oddawałam się z przyzwyczajenia moim codziennym zatrudnieniom, ale niewiedziałam, ani słyszałam nic co się koło mnie działo. Byłam bez ustanku jak uspio- na w widzeniach, które przemawiały do mnie, a którym nieśmiałam odpo-

wiadać. Przychodziłam szukać ich w cie- niu tych ustroni... — Czasem, jak gdy- by przebudzona nagle, uczułam ból nie- wymowny; przyciskałam do pałającego czoła bukiet świeżo zerwany i oblewa- łam go łzami.

Jeannetta.

To było niedobrze, moja pani. Te- raz sobie przypominam wszystko. To ja podnieciłam te myśli.

Zuzanna.

Mój Boże! były one już dobrze roz- niecone bez ciebie, moja biedna Je- annetto! Zresztą nie ukrywałam ci te- go wcale... wyznałam ci ze pośród tych marzeń i pomiędzy temi widmami które mnie wszędzie ścigały, było jedno któ- rego się lękałam więcej niż innych, a które mimo to częściej wyzywałam. Rysy jego... Bóg wie z jakiego wspomnienia lub z jakiego przeczucia nastęrczały się mojej wyobraźni!... oddychały jakąś po- sępną dumą, którą obecność moja zmie- niała w przymilający uśmiech... oczy je- go zdawały się obiecywać wszystko, cokolwiek kobieta upatrywać może wznio-

słego i szlachetnego w swym przyjacielu, w swym obrońcy, w swym mężu.... honor, jeniusz, dobroć! — Ale zarazem zdawało mi się i to mnie najwięcej pociągało do niego, że go dręczy jakaś niewymowna zgryzota — i tylko ja pocieszyć go zdołam... Zbliżył się ku mnie... ręka jego dotknęła się mojej i czułam jak serce we mnie stygło... jak dusza moja ulatywała. — Na to moje opowiadanie, na to skręślenie ubóstwionego ideału, odpowiedziałaś Jeannetto: To dobrze, moje dziecko; to wszystko dobrze! ale prosimy teraz Boga, ażeby nam go zesłał takim, jakim go marzysz! — Otóż takiego, jak go marzyłam, zesłał mi Pan Bóg! To marzenie moje, ten ideał ubóstwiony, jest tutaj — żyjący! Kocha mnie, jest moim mężem!... To chciałam powiedzieć, tobie Jeannetto, i wszystkim tym powiernikom mego marzenia, tym drzewom, — tym kwiatom, — nocy... gwiazdom! O jakże piękna noc dzisiejsza! jakie niebo promieniące! spojrzysz!... Jakaż woń rozchodzi się w powietrzu! Jakże dobrym jest Bóg!... jakże ja cię kocham Jeannetto!

Jeannetta.

Tak... tak... kocham cię Jeannetto! — Teraz się z nikim niemieniam!

Zuzanna.

O jedno tylko się boję, moja miła, — że nie jestem może godna być jego żoną.

Jeannetta.

Co też pani mówisz!

Zuzanna.

Co tam za odwaga! Przygody jego w Afryce opowiadał mi ten oficer co

siedział przy stole obok mojej ciotki.. p. Jérzy Vernon, wiesz, którego bratu pan... Raoul ocalił życie...

Jeannetta.

Za pozwoleniem pani, czy służył w wojsku pan Raoul?

Zuzanna.

Ale gdzie tam, to właśnie godne podziwienia. — Przyjechał do Afryki odwiedzić pana Vernon, swego przyjaciela jeszcze ze szkół.. Ten właśnie wybierał się na jakąś wyprawę przeciw Arabom... on mu towarzyszył jako ochotnik dla rozrywki... to niesłychana ta odwaga u mężczyzn! — Przybywają w góry i tam spotykają się z nieprzyjacielem. — Pan Vernon, sam ranny i rzucony z konia, widzi swego młodszego brata, — którego, jak się zdaje, kocha nad życie — broniącego się z rozpaczą przeciw kilkunastu Arabom; woła tedy: — Ratusz Raoulu! Raoul był o dwadzieścia do trzydziestu stóp wyżej... spadzisty wyłom skały dzielił ich... spina swego konia i spuszcza się, nie, — spada jak grom! Głowa się zawraca tylko pomyśleć o tém... koniec końcem, ocalił ich obydwóch. — Pani! — mówił mi pan Vernon, — wtedy rzeczywiście widziałem cud, — widziałem Boga! — A gdy pomyślała Jeannetto, że ten mąż waleczny, — ten mąż straszny, pokornie klęczał przed chwilą przy moim boku, prawie u stóp moich!... O! ja go kocham całą moją duszą!

Jeannetta.

Nic chwalebniejszego... alboż ja się uzalam na to? Tylko, słuchaj pani swojej stariej Jeannetty, zaklinam panią, —

kochaj go pani jak najmocniej, — ale niemów mu tego, — przynajmniej nie w ten sposób, jak się pani tu przedemną wynurzasz.

Zuzanna.

Al! niech Bóg broni! Gdzieżbym ja śmiała powiedzieć mu coś podobnego?... zaledwie go znam... Jednak jestem już jego żoną a on moim mężem... to trochę dziwnie, nieprawdaż Jeannetto? Ale też — co za rozkosz w tej wzrastającej przyjaźni, która z każdym dniem więcej nas zbliży ku sobie łącząc nas coraz ściślej, aż oboje będziemy mieli tylko jedną myśl i jedną duszę! . Co do mnie pewną jestem, że ta miła przyszłość, zaczynająca się od tej godziny, niewyjawia mi w nim nic takiego, czego bym naprzód nieodgadła, nie coby nie usprawiedliwiło jego tryumfu a mojej słodkiej niewoli.... On sam — wydam ci się pewnie zarozumiała — mnie się zdaje że ja mu zachowuję w głębi serca mego niejedną miłą niespodziankę, a otwierając mu księgę serca mego, nauczę go cenić swój wybór nad swoje oczekiwanie!...

Jeannetta.

U burmistrza i w kościele, zdawał mi się trochę zimny.

Zuzanna.

Zimny? Dziwna jesteś, Jeannetto! — Jakto, chciałabyś może żeby płakał jak kobieta. — Powiedz prawdę, ty jesteś zazdrośna!

Jeannetta.

Ha! być może — ale... cicho!... słyszysz pani?

(Słychać głos zbliżających się osób.)

Zuzanna.

Uchodźmy!... *(Bierze ją pod ramię.)*

Głos, (w niejakiem oddaleniu.)

Ile ma lat?

Drugi głos.

Dziewiętnaście.

Zuzanna (z cicha, z zajęciem.)

To on — i pan Vernon!

Jeannetta.

Chodźmy ztąd... chodź pani!

Zuzanna.

Nie, nie, słuchaj!

Głos.

Zachwycająca.

Drugi głos.

Prawda.

Jeannetta.

Umykajmy. Idą tędy.

Zuzanna.

Jeannetto... oni mówią o mnie — zdaje mi się. O! jakżebym chciała!... czyliżby w tém było co złego... wszakże to mój mąż! Proszę cię... tutaj, za ten kłęb, — pójdź za mną... *(Ciągnie ją za sobą.)*

Pan młody.

Raoul d'Atol, Jérzy Vernon; *(idą zwolna prowadząc się po-pod boki.)*

Jérzy.

Ale gdzież ona się podziała?

Raoul.

Niewiem...; zasiadają do kart, mamy jeszcze czas... zresztą powiedziałem Lhermitowi ażeby mi dał znać kiedy ona powróci... Czy to może z grzeczności porzucasz nas tak prędko?

Jérzy.

Z grzeczności — i z potrzeby. Urlop mój kończy się dziś rano. O której godzinie przechodzi pierwszy pociąg?

Raoul.

O piątą. Daj mi przynajmniej słowo, że przyjedziesz polować ze mną w jesieni, za dwa lub trzy miesiące.

Jérzy.

Tój jesieni? Dobrzebym wyszedł!... Znienawidziłyś mnie. Przecież musiało ci się nieraz zdarzyć być trzecim w obec dwojga zakochanych: proszę cię, powiedz mi czy jest w życiu ludzkim sytuacja niezgrabniejsza a zarazem nieznośniejsza.

Raoul.

Widać że przybywasz z Afryki, biedaku! Powiem ci ze trzymiesięczne tête-à-tête, w naszych francuzkich obyczajach, uchodzi za dostateczną rozrywkę; przechodzi nawet w monotonię, a przyjaciel przerywający ją pełni tylko swój obowiązek.

Jérzy.

Do pioruna! ja, gdybym miał taką żonę jak twoja, zdaje mi się, żebym się zamknął z nią w jakiej wieży!

Raoul, (poważnie.)

Ciemnej!

(Ciąg dalszy nastąpi).

ZA PÓZNO.

Komedia w 1 Akcie wierszem.

przez

Ksawerego Godebskiego.

(Dalszy ciąg. Ob. N. 16. Rozm.)

Hrabina. (na stronie.)

Lękam się mimowolnie tych związków osnowy.

Podkomorzy.

Spieszę powitać gościa.

Zosia (patrzac przez okno.)

Co widzę? Wojskowy!..

Młody i hoży.

Podkomorzy.

Jakto!

Zosia.

Rysy dość mi znane...

Alez.. ah! pani...

Hrabina.

I cóż?

Zosia. (odchodząc od okna, do Hrabiny.)

Zejście niespodziane:

To Rotmistrz!. trafia dobrze — przewidział
Poznałam go od razu. (wesele:

Podkomorzy (do Hrabiny.)

Znasz go?

Hrabina.

Tak... nie wiele...

Zosia (na stronie.)

Może też więcej poznać jesteś mi ciekawi.

Podkomorzy.

Heleńko w domu brata za urlopem bawi,
Raczy mnie, jak widzicie, najeżdzać czasami.

Zosia.

Gość przyjemny.

Podkomorzy.

Trzpiot wielki mówiąc między nami.
A ten przeklęty Wacław..

Hrabina.

Trwożyć mnie zaczyna:
Może jaki przypadek...

Podkomorzy.

Chyba ta przyczyna:
Żadnej innej wymówki nie przyjmę i kwita.

Zosia.

Każda wymówka dobra, kiedy niezużyta.

Scena 3.

Poprzedzający. — Rotmistrz.

Rotmistrz.

Przepraszam po sto razy, że niespodziewaną
Narzucam się wizytą, a zwłaszcza tak rano;
Ale wszyscy są dla mnie tutaj tak zyczliwi,
Że się natręctwo moje tém usprawiedliwi.

Podkomorzy.

Któżby w przyjemnym gościu mógł widzieć
(natręta?)

Rotmistrz.

Najazd tak niespodziany...

Podkomorzy.

Na wsi rzecz przyjęta.

Rotmistrz (do Hrabiny.)

Co widzę?.. Pani tutaj?.. Jakież-to zdarzenie...

Podkomorzy.

Znasz moją synowicę?

Rotmistrz.

Szczęśliwym się nienię.

Hrabina (przerywając żywo.)

Na balu u Marszałka w Wilnie razy kilka
Tańcowaliśmy z sobą!

Podkomorzy (wesoto.)

Tu też lada chwila

Tańczyć może wypadnie: szczęście się scho-
(dziecie. —

Tak, tak panie Rotmistrzu, trafiasz wymienicie:
Każdemu się dostanie — i ja chociaż stary,
Jako gospodarz prawo mam do pierwszej pary;
Tém bardziej też młodemu nie zbędzie na chęci.

Rotmistrz.

Wszystko tutaj znajduję, co nas w życiu nęci:
Okolica prześliczna, uprzejmi sąsiedzi
Radzi zawsze gościowi, kiedy ich nawiedzi..
Czemuż to błogie szczęście którym się tu poję,
Krótko tylko trwać może?

Podkomorzy.

Grzeczne słowa twoje
Przyjmujemy z wdzięcznością; lecz jakkolwiek
(krótki
Pobyt nam zapowiadasz, wyznam bez ogródki,
Że nie ciebie Rotmistrzu wyglądałem — ale
Wacława Kmitę.

Rotmistrz.

Kmitę?

Podkomorzy.

Znasz go?

Rotmistrz.

Doskonale:

Młodzieniec bardzo zacny i dosyć uczony:
Pełne są o nim wieści Wileńskie salony...

(przyponinając sobie.)

Zaraz... jeżeli mnie moje domysły nie mylą,
Jadącego tu konno ujrzałem przed chwilą..
On-to był, nie kto inny...

Podkomorzy.

Przecież go trzymamy!

Muszę naprzeciw niego wybiedz choć do bramy,
Tak mi pilno go złajać... i uściskać może:
Wszak za złe mi nie weźmiesz?

Rotmistrz.

Kto, ja? oh! broń Boże!

Hrabina.

Mnie też na chwilkę odejść pozwólcie łaskawie.

Podkomorzy. (cicho do Rotmistrza.)

Że się idzie przystroić, życie w zakład stawie.
Podkomorzy wychodzi spieszenie środkowemi drzwiami —
Rotmistrz podaje rękę Hrabinie i wyprowadza ją do jej pokojów.)

Scena 4.

Zosia (sama.)

Rotmistrz tutaj! przeczcucia niepojęta władza!..
Nie przypadek go pewnie, lecz miłość sprowadza.
I wdówka też do niego przylega z narowu —
Aj! aj! panie Wacławie, spóźniłeś się znowu.

Scena 5.

Rotmistrz. — Zosia.

Rotmistrz (w głębi.)

Zosiu!

Zosia (udając przełknięą.)

Ah! to pan!

(chce odejść.)

Rotmistrz.

Czekaj!

Zosia.

Pani na mnie dzwoni.

Rotmistrz.

Zmyślasz! — Weź ten pierścionek i pomówmy
(o niej.)

Zosia. (kładąc pierścionek na palec.)

Prawdziwie... sama nie wiem...

Rotmistrz.

Uwielbiam Celinę!

Zosia.

W co ta nie wierzy.

Rotmistrz.

Jakąż zarzuca mi winę?

Kocham ją z równą mocą w tej chwili jak
(wprzód,

Chociaż powinność czule przerwała zachody.
Przed kilku dniami właśnie, wracając przez
(Wilno,

Spieszę do jej mieszkania z nadzieją niemylną
Że odzyskam jej względy — słyszę zawie-
(dziony

Że do stryja w Kowieńskie wybrała się strony—
Jedyna mi nadzieja pozostała w bracie.
Biorę pocztę, przybiegam i oto mnie macie.

Zosia.

Przybiegasz pan i trafiasz jak raz na wesele.

Rotmistrz.

Jakto, sądzisz że Waclaw...

Zosia.

Mówić o tém wiele:

Szczęściem dla nas, że czasu nie obliczył
(straty —

Gdyby wcześniej przyjechał, już byłby żonaty.

Rotmistrz.

Czy podobna?

Zosia.

Na jego czekając przybycie,
Podkomorzy małżeństwo ukartował skrycie,

Rotmistrz.

Natożem ją wynalazł, abym ją miał stracić?
Nie Zosiu — choćby życiem przyszło mi opłacić,
Nie dopuszczę by inny został tu jej mężem,
I praw mych do niej hędę dochodził orężem.

Zosia.

Orężem? daj go katu! hamujmy ten zapal,
W którym ktoś przedźej guza niż szczęście
(przyłapał;
Nikt dzisiaj konkurentów lancą z nóg nie zwala,
I zręczność a nie siła, odsadza rywala.

Rotmistrz.

Przecież w gwałtownym razie sam nie wiem
(co pœsnę.

Zosia.

Od czegoż dowcip? dla mnie rzeczy są wta-
(doczne,

Że Hrabina, choć z uczuć swych się nie spo-
(wiada,

Kocha pana, jakkolwiek kochaćby nie rada.
Lecz ślub grozi, czas nagli — ztąd wywód
(nie długi,

Że gdzie się jeden spóźnia tam się spieszy drugi.

Rotmistrz.

Miłość mnie natchnie...

Zosia.

Niechże się spieszy, bo wdowa
Obojętność, jak mówi, w tej sprawie zachowa.
Wprawdzie, w dwudziestym roku, podobne
(zamiary

Tak zawodne jak stałość przysiężonej wiary.
Przecież nie traćmy czasu; a gdy ku nam
(właśnie

Miłość się jej rozbudza, niechże znów nie
(zaśnie.

Stryjaszek też uprzejmie wyprawić nas gotów.
Zbierz pan całą przebiegłość, cały kunszt za-
(lotów:

Układ skromny, głos rzewny, wzrøk czuły, ton
(słodki,

Łzy, westchnienia, zakłęcia, słowem wszystkie
(środk;

A gdybyś nie podolał w miłośnej szermierce,
Albo czasu zabrakło, szturmem zdobądź serce.

Rotmistrz.

Powracasz mi nadzieję: Miłość niezmyślona
Trafic musi do serca i upor pokona.
Gdybym z nią tylko mógł się rozmówić bez
(świadka.

Zosia.

W tém też sęk tylko — reszta poszłaby jak
(z płatka...
Dość na teraz — niekam — nadchodzących
(słyszę.

Rotmistrz, (do odchodzącej.)

Mogę liczyć na ciebie?

Zosia.

Jakby na Zawiszę.

Rotmistrz.

Zejdziemy się?

Zosia.

To zejście jest mi pożądaném:

(pokazując pierścioneł.)

Wiem że stracić nie można na rozmowie z pa-
(nem.

(wychodzą.)

Scena 6.

Podkomorzy. — Walenty.

Podkomorzy.

Dosyć już tych ukłonów; a powiedz mi raczej,
Gdzie się Waclaw zapodział.

Walenty, (kłaniając się ciągle.)

Jasny pan wybaczysz...

Podkomorzy.

Czy jeszcze?

Walenty.

Co za droga! i gruda i ślizko...

Podkomorzy.

Mniejsza o to.

Walenty.

Kłusnem od trzech godzin blisko.

[**Podkomorzy (zniecierpliwiony.)**

Gdzież pan?

Walenty.

Stanął przed karczmą — przywołał Belfera
I pewno z nim jak zwykle o Talmud się spięra.
Mnie kazał jechać naprzód, uwiadomić pana,
Że wraz za mną pospiesza.

Podkomorzy.

To rzecz niesłychana:

Oznajmia swe przybycie a sam gdzieś marndzi.

Walenty.

Twierdzi, że powinnością jest oświecać ludzi
Jakiegobądź wyznania i to w każdym czasie:
Daje nam tego dowód na każdym popasie,
A jak się naukową zaprzątnie gawędą,
Nie pyta czy człek podjadł, co konie jeść będą.
Ręczę że się i teraz zapomni przy żydzie.

Podkomorzy (sposstrzegając Waclawa.)

Resztę mi sam opowie bo właśnie tu idzie.

Walenty. (na stronie.)

Ja zobaczę czy starka taka jak bywało.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Dwoje nieszczęśliwych koników polnych.

B a j k a.

Na jednej łące mieszkało raz dwie familie koników
polnych, jedna rodem szara, a druga zielona. Dobrze
im się działo i żyły bardzo ucziwie i przyzwoicie.

Dały nieba że u szarych dorastał podłotek, a u zie-
lonych także tylko ze płci żeńskiej. Dziećmi się po-
kochali a teraz chcieli się pobrać.

Ale ojciec zielonego panięcia ani słyszeć chciał
o szarym koniku; on z dziadów pradziadów zielony,
a ten tylko kiedyś niekiedyś na zielono podkrapiany.

To nie uchodzi, mówił, ród rodem niech zostanie,
zgroza kto go krzywi.

Dzieciom było markotno; mama rada-by była zara-
dzić, ależ chodziło o rzecz, bo tato zielony nie chciał,
a szary témbardziej gdyż miał zawziętek zład. Cho-
dziło o punkt honoru. Kawaler i wpraszać się!

Więc to dzieci jeszcze mocniej smucilo, bo nie-
szczęśliwa miłość to gorsza od bolu zębów i strzykania
w uszach, jak to wiedzą wszyscy co doświadczałi.

Raz powrócił tato zielonej panienci z pola bardzo strudzony gdyż była tego dnia zbiórka, chciał wypocząć, usiadł i zaczął świrzczyć.

Wtedy mówi żona:

Mężulku drogi, dziecię nam bardzo nieszczęśliwe, umrze jeżeli nie zezwolimy. Ja umyvam ręce, Bóg świadkiem że jój szczęścia przegradzać nie chcę.

Nie z tego! mówi stary konik. On jest z szarego końca, moja córka by się spodliła. I gdy to powiedział, świrzczył swobodnie dalej.

Ale żona że męża znała, umiała go zażyć aż się wreście nakłonił. Lecz że był bardzo zabobny, przywołał dzieci i rzekł do nich:

Kochacie się, to wiem, a wam wiadomo żem temu przeciwny; ale twoja matka, zwracając mowę do córki, tyle się naprosiła że na zamęście zezwalam, lecz pod jednym warunkiem a któremu szczęścia sam doświadczył. Jest w rodzie naszym taki obyczaj: Kiedy się dwoje pokocha, wychodzą w wilię Ś. Jana na pole, i wyszukują trzy trawki równej wielkości i wiążą u jednej niteczkę czerwoną, u drugiej zieloną, a u trzeciej czarną. Jeżeli przez noc do Ś. Jana nadrośnie trawka z czerwoną niteczką, to znak że będą szczęśliwi; jeżeli z zieloną będą mieli liczne potomstwo, lecz jeżeli z czarną, tedy małżeństwo będzie nieszczęśliwe, i byłoby grzechem pobrać się mimo przestrogi. A że dziś wilia Ś. Jana, idźcie i róbcie jak powiedziałem. Przepowie wam trawka szczęście, tém lepiej, i ja za tém; inaczej ani na oczy szarego panicza.

Dzieci pobiegły i zaraz nad rowem znalazły trzy równe trawki, więc nawiązały u jednej niteczkę czerwoną, u drugiej zieloną, a u trzeciej czarną; potem rozeszły się, a w oczekiwaniu i obawie całą noc to ani oka nie zmrznyło.

Nazajutrz ledwo zaświtało, sunęła się uroczyscie cała familia, jak-to u koników skok skikiem, upatrywać z pokorą i z skruchą wyroku losów.

Biada! trawka z czarną niteczką przerosła na cal prawie swoje sąsiadki.

A mówiłem że będzie źle, sami widzicie, rzekł stary koniuch; i potem rozeszli się wszyscy.

Tego samego wieczora na S. Jan, siedziała panna Koniczanka pod głogiem gdzie zwykle schadzała się z koniczkiem, i płakała. Wkrótce przypytał się i kochanek także zapłakany.

Nie wytrzymam! zawołał, jak nas rozłącza.

I ja nie! dodała łkając.

Gardzę życiem! bez ciebie ciężarem dla mnie, mówił dalej.

I ja gardzę! mówiła zadławiona.

Wiesz co? mówi konik: moje postanowienie, odbierzmy sobie życie!

Odbierzmy! ale jak począć? zapytała.

Oto patrz! sto skoków za głogiem widać jezioro, skakajmy i koniec wszystkiemu.

Skakajmy! tak będzie jak mówisz! nie nam innego nie pozostaje, mówi panna; trudno wytrzymać!

Trudno wytrzymać!

I oboje w skok skikiem stanęli nad jeziorem, uściłkali się jeszcze raz czule, i pornęli w otehłań.

Lecz po chwili slychać głos: Duszko jak tobie? wszak-ci ta woda sucha, mówi konik.

A panna się odzywa: a mnie się zdaje że to wcale nie woda; pachnie jak len w kwieciu. I przysunęło się oboje do siebie drżące ze strachu.

Dalipan! wszak-to istotnie len; poznaję po koronkach i listkach niebieskich, a w górze nad nami jeszcze to samo niebo jak przedtém.

Cud nas wybawił, szaleństwem byłoby nie dziękować za cuda. — Ale jakże ty wyglądasz moje kochanie? mówi panienska zdziwiona; nie! oczy mię wcale nie zwodzą, ale ci skóra pozieleniała całkiem.

Co? pozieleniała? mówi konik, i napuszył się z powagą. Prawda, zieleniutenka! mogłaby żabka zardzościć.

Mój Boże! alez ja? ja całkiem się zeszarzała, ani kropeczki dawnych kolorów! Pewnie temu strach winien.

Niech sobie będzie co chce, ale ten strój mi się podoba, mówi konik. Lecz panienska w płacz, i mówi: cóż z tego? ale jak do domu wrócimy, to z zamęścia naszego przecie nie będzie nic, bo twój ojciec zechce udawać pana, a taką synowę jak ja wydziedziczy i odprawi. Trzebaby znowu chodzić do wróżki, a tu Ś. Jana dopięro za rok.

Wiesz co? mówi konik. Nie wracajmy wcale do domu. Na co nam slychać co starzy gdyrzą o kolorach i obyczajach w swym rodzie? Przebijmy się na tamtą stronę popod te fale kwieciste i będziemy żyli nie trzeba lepiej. Ja z miłości pozieleniał, ty zeszarzała — a nie uwierzysz jak ci do twarzy ta pleć zmieniona, moja duszko — w pogoń za nami nie pójda, bo i dla nich len stanie za morze. Więc śmiało w krainę szczęścia i swobód małżeńskich.

Panience nie było od tego, więc przystała. Rodzice prawda płakali i gazetami powoływali; ale że szczęście nigdy w pamięci, kochankom ani na myśl nie przyszło wracać. Przebili się na drugi brzeg lannego morza, gdzie takich koników jak oni nie było, tylko jakieś rudawe plemię, a podlejsze i wykształceniem i obyczajem i dowcipem, więc im się dobrze wiodło.

Gdy się pogłoska rozeszła, zaczęły i inne koniki zielone i szare przeprawiać się po nich za morze, i zostały patryarchami nowego narodu całkiem zepstrzonego, który się coraz bardziej wydyma i nazywa się Szarańczą. Odziedziczył po przodkach żytkę tryndania się po świecie i przesąd do czarnego koloru.